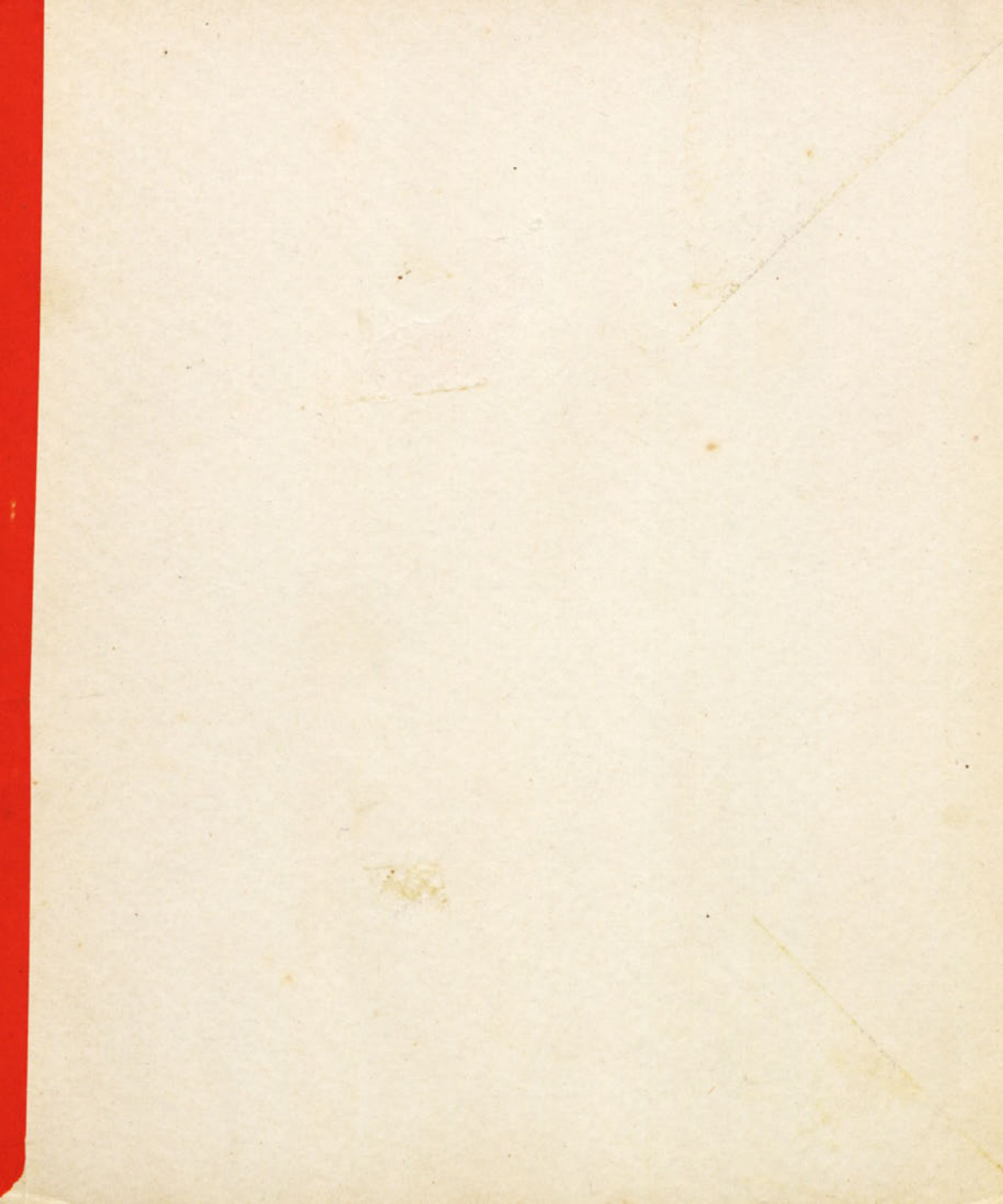

DEČEK JARBOL

BENO ZUPANČIČ

DEČEK JARBOL

ILUSTRIRAL JOŽE CIUHA

MLADINSKA KNJIGA 1959

ODIŠANO
C ŽUP
OSNOVNA ŠOLA BUTOVLE

651 726410

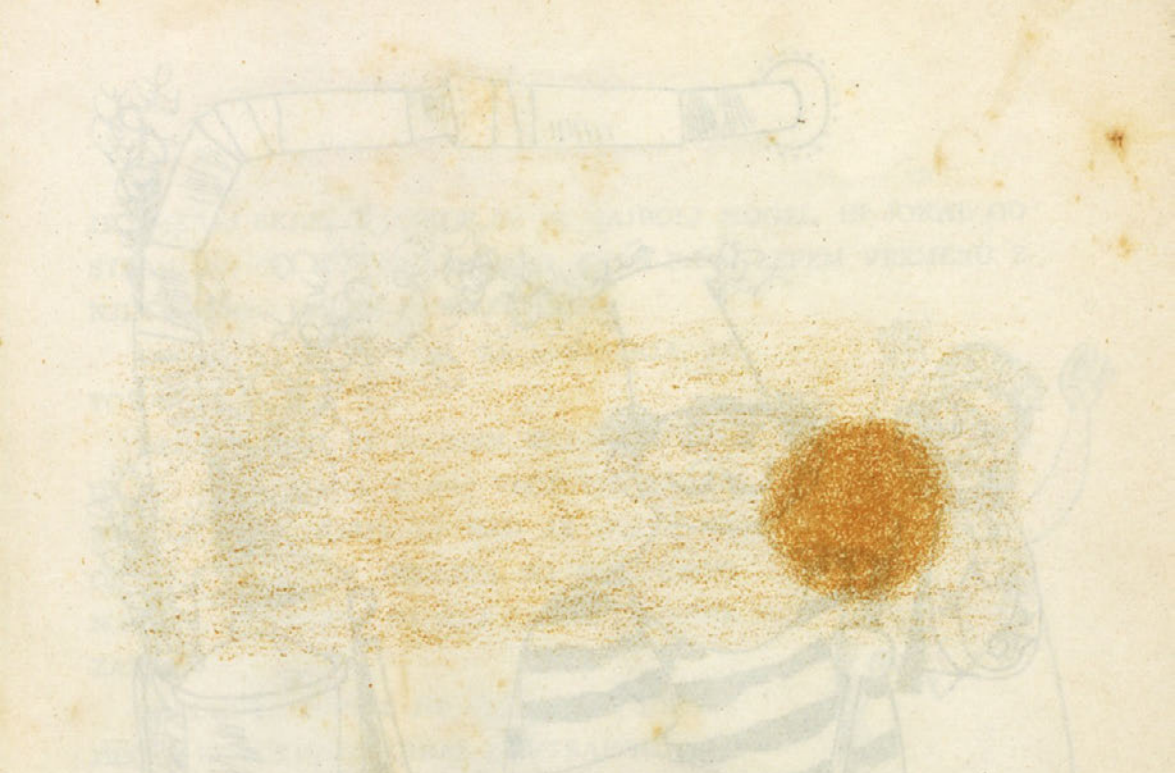

KNJIŽNICA ČEBELICA 48

UREJA KRISTINA BREKVOVA

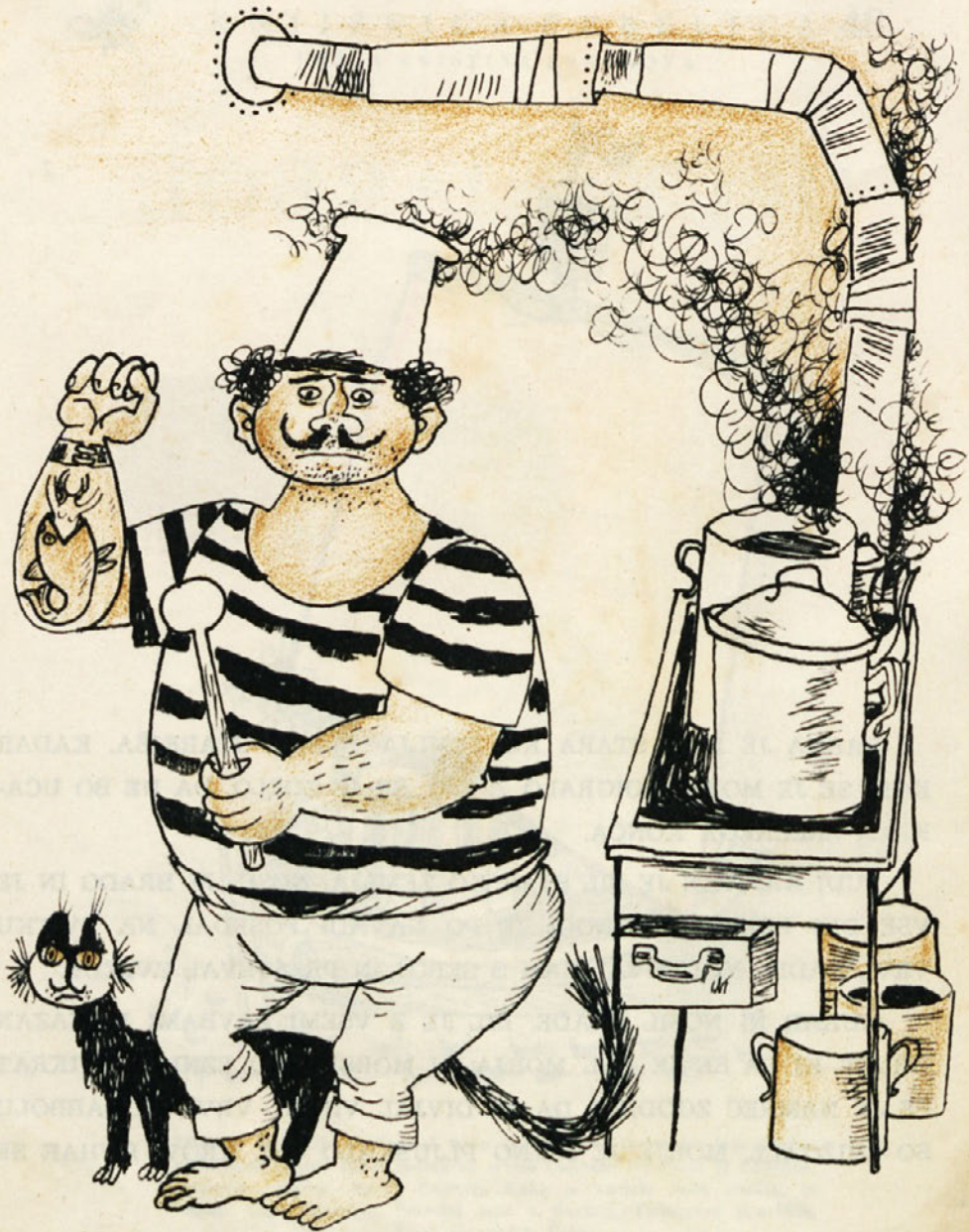
DECEK JARBOL — Napisal Beno Zupančič — Ilustriral Jože Ciuha,
akademski slikar, stalni sodelavec revije Ciciban. Ilustriral je Čebelice:
Andersen: Slavec, Anton Polenec: Kako je nastala naša zemlja, in
knjige: Lojze Zupanc: Povodni mož v Savinji, Puškinove pravljice,
Zmaj Jovanovič: Cekin

BARKA JE BILA STARA KO ZEMLJA ALI ŠE STAREJŠA. KADAR KOLI SE JE MORJE POIGRALO Z NJO, SE JE ZDELO, DA NE BO UČAKALA SREČNEGA KONCA.

TUDI KAPITAN JE BIL STAR KO ZEMLJA. NOSIL JE BRADO IN JE VSE DNI PRESPAL. PONOČI JE PO NAVADI POSEDAL NA ZVITKU VRVI, KADIL, MODROVAL SAM S SEBOJ IN PREŠTEVAL ZVEZDE.

KUHAR NI NOSIL BRADE. BIL JE Z VSEMI ŽAVBAMI NAMAZAN HRUST, KI PA SE JE BAL MORJA IN MORSKE BOLEZNI. DOSTIKRAT SE JE NAMREČ ZGODILO, DA JE DIVJAL VIHAR. VRVI NA JARBOLU SO ŽVIŽGALE, MORJE JE JEZNO PLJUSKALO ČEZ KROV. KUHAR SE

JE ZMERAJ SKRIL, KOLIKOR SE JE NAJBOLJ MOGEL, IN JOKAL OD STRAHU IN OD MORSKE BOLEZNI. ZATO PA V LEPEM VREMENU Z NJIM NI BILO DOBRO ČEŠENJ ZOBATI.

DEČEK, KI SE JE UČIL ZA MORNARJA, JE TO DOBRO VEDEL.

DEČEK JE BIL ŠE MAJHEN, TAKO MAJHEN, DA SO BILI VSI NA BARKI VEČJI OD NJEGA. IMEL JE RAD MORJE IN RAD JE IGRAL NA ORGLICE. NJEGOVE ORGLICE SO BILE ČISTO MAJHNE, IN TAKŠNE SO BILE RAVNO PRAVŠNE ZANJ.

KUHAR NI MARAL NE ORGLIC NE DEČKA. DEČEK SE MU JE IZOGIBAL IN STRAHOMA POGLEDOVAL NA NJEGOVO MOČNO DESNICO: NA NJEJ JE IMEL KUHAR NASLIKANEGA ČRNEGA MORSKEGA VOLKA, KAKO Z VELIKIM TEKOM POŽIRA LJUBKO RIBJO DEKLICO. DEKLICA JE IMELA VELIKE PLAVE OČI IN JE BRIDKO JOKALA. KADAR KOLI JO JE DEČEK POGLEDAL, BI BIL NAJRAJŠI ZAJOKAL ŠE SAM.

ČE JE KUHAR ZASLIŠAL DEČKA, KAKO SE KJE NA SAMEM POTIHOMA POGOVARJA Z ORGLICAMI, JE PODIVJAL. DEČEK JE OB

ORGLICAH POZABLJAL TAKO NANJ KAKOR NA VSE DRUGO, ZATO SE MU JE KUHAR LAHKO PRIBLIŽAL. IN DOSTIKRAT GA JE — KADAR SO STALI NA SIDRU — BREZ USMILJENJA VRGEL V MORJE. DEČEK JE POTEM BREZ SAPE IN VES MOKER SPLEZAL PO SIDRNI VRVI IZ VODE. MORNARJI SO SE SMEJALI, MEDTEM KO JE DEČEK

POŽIRAL SOLZE. ZAŽELEL SI JE, DA BI BIL ŽE VELIK IN MO-
ČAN, RASEL PA JE TAKO POČASI, DA O TEM ŽE NI VEČ UPAL NITI
SANJATI.

ORGLICE JE IMEL ZARADI KUCHARJA ZMERAJ PRIVEZANE ZA PAS
IN ZMERAJ SE JE BAL, DA MU BODO OD MORSKE VODE ZARJAVELE

IN UTIHNILE. AMPAK ORGLICE NISO ZARJAVELE. ZDELO SE JE CELO, DA POJEJO PO VSAKI KOPELI LEPŠE.

NEKOČ JE KU HAR SUNIL DEČKA V MORJE ŽE POZNO V NOČ. KAPITAN GA JE VIDEL, KAKO JE VES MOKER PRIPLEZAL NA BARKO. ŠIROKO JE ZAZEHAL IN GA VPRAŠAL:

»FANT, ČEMU NEKI IMAMO JARBOL?«

»MAR MI JE JARBOL,« JE HLIPAJE ODGOVORIL DEČEK.

KAPITAN SE JE OZRL K ZVEZDAM IN GA PODUČIL:

»JARBOL IMAMO ZATO, DA NANJ OBEŠAMO JADRA, DA OPAZUJEMO OBZORJA IZ KOŠA NA NJEM... IN ZATO, DA SE IMAJO DEČKI KAM ZATEČI PRED HUDOBNIMI KU HARJI. KADAR TI NI DOBRO NA KROVU, SE UMAKNI NA JARBOL. Z JARBOLA JE SVET VIDETI VELIKO LEPŠI.«

DEČEK SE JE NAJPOPREJ ZAČUDIL. NATO SE JE OZRL NA JARBOL IN POMISLIL, DA BO MOREBITI RES, ČE TAKO PRAVI KAPITAN.

TAKO JE DEČEK ODKRIL JARBOL. OGLEDAL SI GA JE NATANKO, KAKOR DA GA VIDI PRVIČ. IN POTEM JE IGRAL NA ORGLICE SAMO ŠE V KOŠU NA JARBOLU.

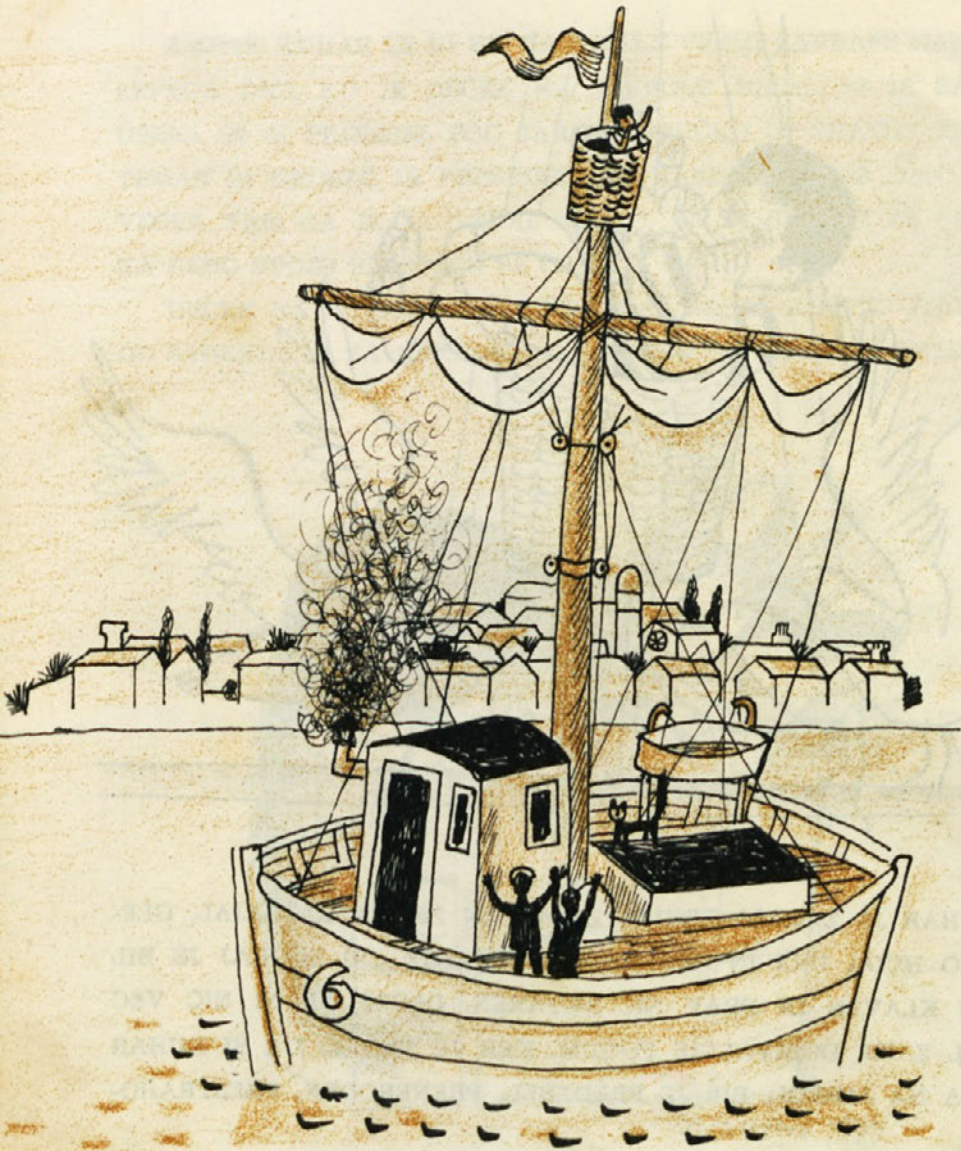
NA JARBOLU MU JE BILO LEPO. NA JARBOLU KAKOR DA SO ORGLICE ŠE LEPŠE PELE. IN Z JARBOLA JE ZNOVA ODKRIVAL SVET. ZIBAL SE JE V KOŠU, KAKOR SE JE ZIBALA BARKA. BELA JADRA SO PLAHUTALA, ČE SO IMELI RAZPETA IN ČE JE BILO KAJ SAPE. SIVI GALEBI SO PRHUTALI NAOKROG IN SE VREŠČEČ POGANJALI

V VODO. PLAVO NEBO SE JE PREMIKALO SEM
TER TJA KAKOR SLABO NAPETO PLATNO NAD
CIRKUSOM. KODRASTI OBLAKI SO SE VČASIH —
DA BI BOLJE SLIŠALI DEČKOVO PESEM — SPU-
STILI ČISTO NIZKO. SMEJAL SE JIM JE IN JIH
Z ROKO KUŠTRAL. ZLATO SONCE SE JE SUKALO
V KOLOBARJIH, KAKOR BI BILO POSEBNO DO-
BRE VOLJE.

KADAR SE JE BARKA MALO MOČNEJE
NAGNILA, SE JE DEČEK ZAGLEDAL GLOBOKO
SPODAJ V VODI IN SI POMAHAL, KAKOR BI
POMAHAL KOMU DRUGEMU. MORNARJI NA
KROVU SO BILI ZDAJ VSI PO VRSTI MANJŠI
OD NJEGA. ZDELO SE MU JE, DA SO PODOBNI
ŠKRATOM, NJIHOVE PROGASTE MAJICE PA
ČUDNIM MORSKIM ROŽAM. IN DIŠALO JE PO
SMOLI IN PO RIBAH.

OB VEČERIH SE JE DEČEK Z ORGLICAMI
POGOVARJAL Z MESCEM. MESEC JE BIL LJUBEK,
PRISMUKNjen PASTIR MED OVČICAMI — ZVE-
ZDAMI, KI SO DEČKA SPODBUJALE IN MU
MEŽIKALE.

KUHAR JE ZARADI ORGLIC ZNOVA IN ZNOVA RAZSAJAL, GLEDAL KO HUDA URA IN SNOVAL MAŠČEVANJE. OD ZGORAJ JE BIL VIDETI KLAVRN IN PRAV NIČ NEVAREN. DEČEK SE NI NIČ VEČ ZMENIL ZANJ. DOBIVAL JE POGUM, KER JE VEDEL, DA SI KUHAR NE UPA NA JARBOL. BIL JE PREDEBEL, PRENERODEN, PRESTRAHO-PETEN.

AMPAK KU HAR LE NI BIL ZASTONJ Z VSEMI ŽAVBAMI NAMAZAN. LEPEGA DNE, KO JE DEČEK NA JARBOLU IGRAL, SI JE ZAMAŠIL UŠESA IN SI PRINESEL POD JARBOL PRUČKO IN ŠKATLO TOBAKA. TEMAN IN GROZEČ JE PRESEDEL POD JARBOLOM VES DAN IN VES VEČER. TAM GA JE ZAGLEDAL MESEC, KO JE SMEJOČ SE PRIGNAL NA NEBO SVOJO BLEŠČEČO SE ČREDO.

DEČEK NA JARBOLU JE ŽE ZDAVNAJ NEHAL IGRATI. OTRPNIL JE OD SEDENJA IN ZA NEKAJ ČASA ZADREMAL. KO SE JE SREDI NOČI

Prelika 1959

PREDRAMIL, JE ZAČUTIL, DA JE LAČEN IN NA SMRT UTRUJEN. KUHAR PA JE SPODAJ ŠE ZMERAJ KADIL IN ČAKAL.

DEČEK SE JE ZGROZIL OB MISLI, DA BO KUHAR VZTRAJAL. V OBUPU MU JE SRCE ZAČELO UTRIPATI, KAKOR BI HOTELO IZ PRSI. TESNO SE JE OKLENIL JARBOLA IN VES JARBOL JE NENADOMA ZADRGETAL OD UTRIPANJA DEČKOVEGA SRCA. IN DEČEK SE JE ŠE BOLJ PRITISNIL OBENJ. OBŠLA GA JE VROČA ŽELJA, DA BI TUDI SAM POSTAL JARBOL IN SE MU NE BI BILO TREBA BATI HUDOBNEGA KUHARJA.

ZJUTRAJ, KO SE JE SREBRNO ZASVITALO, JE KUHAR VSTAL, SE PRETEGNIL IN POGLEDAL KVIŠKU — DEČKA NI BILO VEČ NA JARBOLU. ZAČEL GA JE ISKATI, PREPRIČAN, DA JE BIL PONOČI ZA-

DREMAL IN SE MU JE DEČEK IZMUZNIL. KMALU SO GA ISKALI TUDI MORNARJI. PRETAKNILI SO VSO BARKO, IN KER GA NISO NAŠLI, SO ZBUDILI KAPITANA. KAPITAN SE JE ZAMIŠLJENO SPREHODIL MED KLJUNOM IN KRMO IN ZAGODEL:

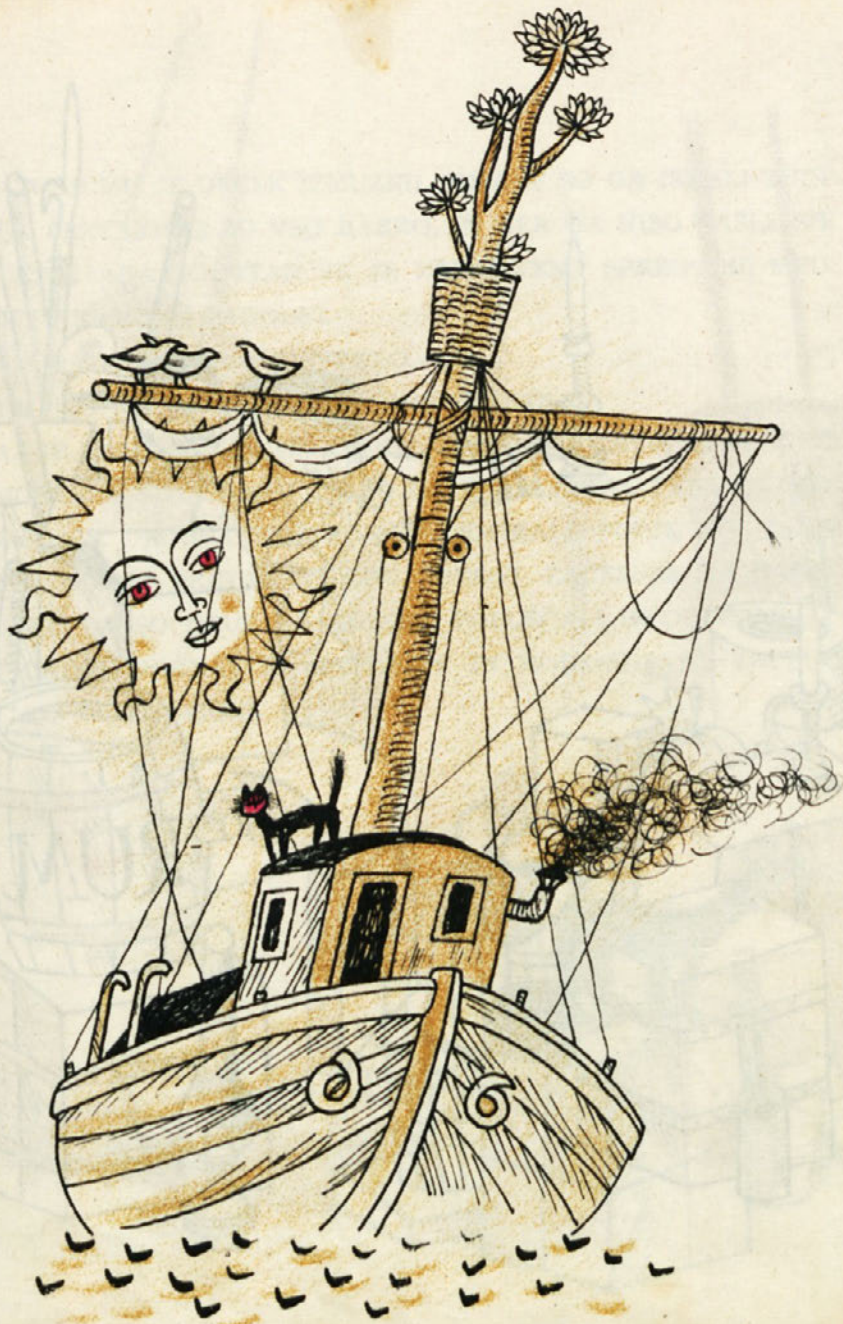
»FANT JE ŠEL IZ STRAHU V VODO.«

VERJELI SO MU IN OBŠEL JIH JE SILEN STRAH.

TEDAJ JE KAPITAN OPAZIL, DA JE JARBOL — DREVO, KI JE BILO STARO MOREBITI STO IN STO LET — ZAČEL ZELENETI. PRI VRHU SO MU POGANJALE DROBNE VEJICE IN ŽE ODPIRALE POPJE. PO ŽILAH SO SE MU ZAČELI PRETAKATI ŽIVI SOKOVI. ZAČEL SE JE NAPE-
NJATI, TAKO DA SO DRUG ZA DRUGIM POPUŠČALI IN ODLETAVALI ŽELEZNI OKOVI. POGNAL JE KORENINE IN KORENINE SO ZAČELE RAZGANJATI CELO BARKO.

KAPITAN JE PREBLEDEL IN ZAVPIL:

»REŠI SE, KDOR SE MORE!«

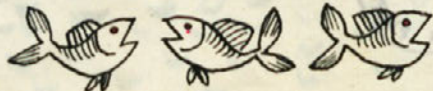
VRGLI SO ČOLN V MORJE IN JADRNO ODVESLALI. VES ČAS SE JIM JE ZDELO, DA SLIŠJO OD DALEČ ORGLICE.

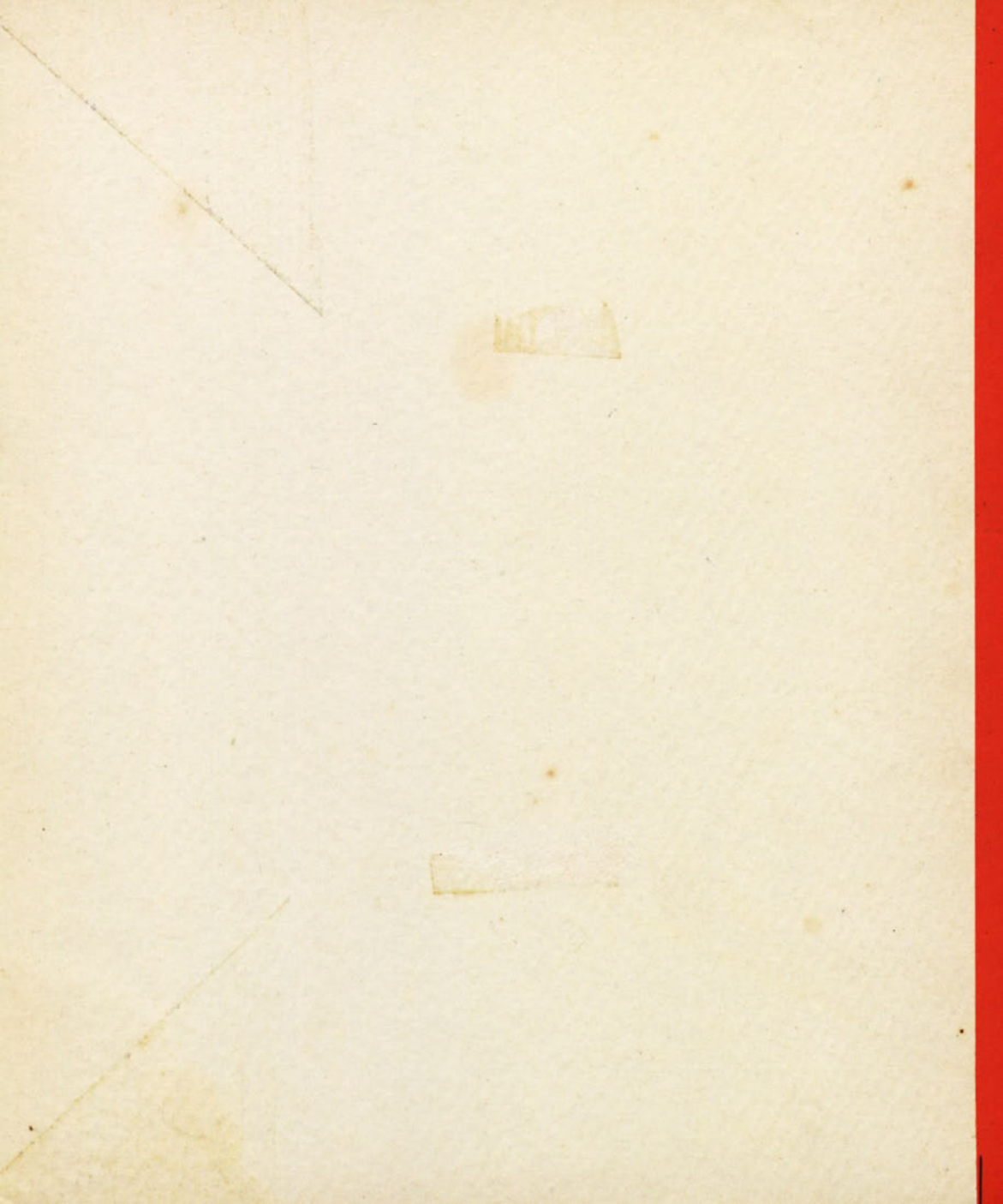
JARBOL JE POSTAJAL RESNIČNO DREVO, KAKRŠNO JE BIL ŽE NEKOČ ZDAVNAJ. BARKA POD NJIM SE JE SPREMENILA V OTOČEK. KAJ KMALU GA JE PREKRILA TRAVA IN BRINOVI GRMIČI. DREVO SREDI TRATE JE RASLO V OBLAKE IN SE TAKO DOLGO ŠIRILO, DA LAHKO NJEGOVA SENCA — KO JE SONCE NAJVIŠJE — ODENE VES OTOK.

KADAR ZAVEJE SAPA SKOZI NJEGOVE VEJE, ZAČNE DREVO ŠE-PETAJE PRIPOVEDOVATI O DEČKU, KI MU JE DAL SVOJE PREPLAŠENO SRCE. PRAVIJO, DA JE PRI TEM SLIŠATI TUDI ORGLICE.

NIKAR NE IŠČITE TEGA OTOČKA NA ZEMLJEVIDU. NA ZEMLJEVIDU GA NI, KER GA NE POZNA KDORSIBODI. POZNAJO GA SAMO OTROCI, KI SO SE MORALI HUDO BATI, LJUDJE DOBREGA SRCA IN MORSKE PTICE, KI SO SE NASELILE NA NJEM.

GS

I 726 410

201201247

COBISS *

KNJIŽNICA »ČEBELICA«

IZŠLE SO SLIKANICE:

Rdeča kapica	Pošteni novčič
Polpetelinček	Nebo nad nami
Pravljica o šivilji in škarjicah	Zlata hruška
Slavec	Konjički iz krompirja
Ujka	Pravljica o Marjetici
Trnuljčica	Zakleti grad
Pravljica o vetru	Deček iz narvske stražnice
Mojca Pokrajculja	Miška si izbira ženina
Kdo je napravil Vidku srajčico	Lastovice
Zajčkov zvonček	Zlata vrtnica
Mareličin sin	O fantu, ki je znal žvižgati
Kako je nastala naša Zemlja	Peter Klepec
Ptiče in grm	Pepelka
Lonček, kuhaj!	Trije medvedji
Moj dežnik je lahko balon	Hruška
Povodni mož	Kdo je najmočnejši
Eskimček	Novoletna zgodba
Pazi na glavo — glava ni žoga!	Stavorenska gospa
Partizanček	Kako žive vulkani
Prelepa Vasiljica	Okameneli Cigani
Laž ima kratke noge	Pravljica o Katarini
Belko	Rdeča kapica
Mali Smolček	V obroču
Sneguljčica	Deček Jarbol